

Històries naturals

Història d'un mutant: el maquis la Teresot

“Pot ser que la medicina reconeguera els hermafrodites, però la llei i la societat no. Havia que prendre una decisió. "Aquesta frase és de l'inquietant assaig d'Armand Henri Leroi *Mutants. De la varietat genètica i el cos humà*. Leroi hi explica com un metge francès, l'any 1857, va inspeccionar una dona anomenada Alexina, i es va quedar perplex amb allò que va descobrir. "Alexina és una dona? –es preguntava–. Té vulva, llavis majors, i una uretra femenina, independentment d'una espècie de penis sense perforar, que podria ser un clitoris monstruosament desenvolupat. Té vagina. Cert, és molt curta, molt estreta, però, al capdavant, què és si no és una vagina? Es tracta d'atributs plenament femenins. Sí, però Alexina mai no ha menstruat." Finalment, el metge va haver de concloure que es tractava d'un hermafrodita, tot i que de naturalesa masculina. Això n'explicava l'estrany comportament al col·legi de monges; l'havien sorprès en més d'una ocasió besant a la boca unes altres alumnes i fins i tot ficant-se al llit amb elles, i finalment fent-se amant d'una mestra.

En efecte, quan el bon metge va inspeccionar Alexina va haver de prendre una decisió. I va decidir que es tractava d'un home. Aquesta –Alexina– més endavant va canviar el nom pel d'Abel, i tot el procés va causar molt de rebombori a la premsa francesa. Leroi explica que els hermafrodites són resultants d'una mutació genètica, en una regió denominada

“Al Maestrat sobreviu la seua rocambolesca història, com si fóra un dels drames rurals de Víctor Català”

Martí Domínguez

SRY: les alteracions en aquesta part dels cromosomes sexuals determinen que els afectats tinguin greus trastorns. I ben possiblement aquestes alteracions vénen de la manca de l'enzim 5-alfa-reductasa, que s'encarrega durant el creixement del fetus de transportar la dihidroxitestorena fins als genitals. La manca d'aquest enzim fa que els testicles no es desenvolupen adientment.

He recordat aquesta anècdota d'Alexina arran de la lectura del reportatge de Josep Sánchez Cervelló sobre la repressió del maquis al Maestrat (EL TEMPS, 1244). En aquest article es parla de Teresa Pla, àlies *la Pastora*, que va ser un dels maquis més perseguits per les tropes del general Pizarro. Teresa era originària de Vallibona, on era més coneguda per *la Teresot*. Quan va nàixer, dues coses varen sorprendre els pares: que tenia un llavi leporí molt marcat (més aviat una greu deformació), i que el seu sexe no era clar. Finalment, el metge del Rossell que la va inspeccionar va decidir que fóra registrada com a dona, perquè

així –segons que em varen contar familiars del doctor– no faria el servei militar. Però la Teresot, com també va passar amb Alexina, tenia un fer molt masculí, a més d'un estrany comportament. El metge del Rossell –que era un home destre i volgut– la va operar del llavi leporí, i fins i tot li va pagar una permanent perquè semblara més femenina. Però després de la guerra, la Teresot se n'anà amb els maquis, i va recuperar el seu aspecte masculí, fins a l'extrem de canviar-se el nom pel de Florenci.

Ah, amics! La Teresot era una dona? Segurament no. Es va escapar de fer el soldat, i també la guerra, però al remat es féu maquis. I va morir com a home, ningú no sap gaire bé en quines circumstàncies. Però al Maestrat sobreviu la seua rocambolesca història, com si fóra un dels drames rurals de Víctor Català. Aquella pastora, que era un home i que va lluitar contra els franquistes. La Teresot.